

Súd: Krajský súd Žilina
Spisová značka: 8Co/692/2014
Identifikačné číslo súdneho spisu: 5614202278
Dátum vydania rozhodnutia: 28. 08. 2015
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Táňa Rapčanová
ECLI: ECLI:SK:KSZA:2015:5614202278.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Žiline, ako súd odvolací, v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Táne Rapčanovej a sudcov JUDr. Františka Potockého a Mgr. Zuzany Hartelovej, v právnej veci žalobcu: EOS KSI Slovensko, s. r. o., so sídlom Bratislava, Pajštúnska 5, IČO: 35 724 803, zastúpeného splnomocneným zástupcom TOMÁŠ KUŠNÍR, s. r. o., so sídlom Bratislava, Pajštúnska 5, IČO: 36 613 843, proti žalovaným: 1/ M. K., nar. XX. XX. XXXX, bytom I. XX, 2/ M. K., nar. XX. XX. XXXX, bytom I. XX, za účasti vedľajšieho účastníka na strane žalovaných: VŠEOBECNÁ OCHRANA PRÁV SPOTREBITEĽOV, so sídlom Bratislava, Šafárikovo námestie 7, IČO: 42 362 962, zastúpeného splnomocneným zástupcom JUDr. Bohdanom Jakubisom, advokátom so sídlom V. XX, K., o zaplatenie sumy 4.493,01 eur s príslušenstvom, o odvolaní žalobcu proti rozsudku Okresného súdu Liptovský Mikuláš č. k. 5C/132/2014-84 zo dňa 05. júna 2014, takto

rozhodol:

vstup občianskeho združenia VŠEOBECNÁ OCHRANA PRÁV SPOTREBITEĽOV, so sídlom Bratislava, Šafárikovo námestie č. 7, IČO: 42 362 962, do konania ako vedľajšieho účastníka na strane žalovaných 1/, 2/ nepripúšťa.

Rozsudok okresného súdu vo výroku, ktorým súd v zostávajúcej časti žalobu zamietol a vo výroku o trovách konania potvrdzuje.

Vo zvyšnej časti zostáva rozsudok okresného súdu nedotknutý.

Žalovaným 1/, 2/ náhradu trov odvolacieho konania nepriznáva.

odôvodnenie:

Okresný súd Liptovský Mikuláš rozsudkom č. k. 5C/132/2014-84 zo dňa 05. 06. 2014 uložil žalovaným 1/, 2/ povinnosť zaplatiť žalobcovi spoločne a nerozdielne sumu 3.437,12 eur, úroky z omeškania vo výške 161,10 eur, úroky z omeškania vo výške 8,5 % ročne zo sumy 2.428,22 eur od 12. 08. 2013 do zaplatenia, trovy právneho zastúpenia vo výške 351,33 eur a iné trovy konania vo výške 142,84 eur, tieto na účet splnomocneného zástupcu žalobcu, v lehote 30 dní od právoplatnosti rozsudku. V zostávajúcej časti súd žalobu zamietol.

V odôvodnení uviedol, že žalobca sa žalobou doručenom súdu dňa 13. 03. 2014 domáhal voči žalovaným 1/, 2/ spoločne a nerozdielne zaplatenia sumy 4.493,01 eur, úroku z omeškania zo splátok za obdobie od 21. 11. 2010 do 11. 08. 2013 vo výške 196,96 eur, úroku z omeškania vo výške 8,50 % ročne z dlžnej sumy od 12. 08. 2013 do zaplatenia, ktorú pohľadávku nadobudol na základe zmluvy o postúpení pohľadávok uzatvorenej dňa 27. 06. 2013 medzi postupcom Slovenskou sporiteľňou, a. s. Bratislava a ním, ako postupníkom.

Citujúc ust. § 497, § 503 ods. 1 až 3 Obchodného zákonníka, § 4 ods. 1 zákona č. 258/2001 Z. z. o spotrebiteľských úveroch a o zmene a doplnení zákona Slovenskej národnej rady č. 71/1986 Zb. o

Slovenskej obchodnej inšpekcie v znení neskorších predpisov v znení účinnom do 31. 12. 2007 (ďalej len „zákon č. 258/2001 Z. z.“), § 52 ods. 1až 4, § 54 ods. 1, 2, § 100 ods. 1, § 101, § 517 ods. 1, 2 Občianskeho zákonníka, § 5b zákona č. 250/2007 Z. z. o ochrane spotrebiteľa a o zmene zákona Slovenskej národnej rady č. 372/1990 Zb. o priestupkoch v znení neskorších predpisov v znení účinnom od 01. 05. 2014 (ďalej len „zákon č. 250/2007 Z. z.“) súd žalobe vyhovel v časti o zaplatenie sumy 3.437,12 eur a v zostávajúcej časti žalobu ako nedôvodnú zamietol.

Súd mal preukázané, že medzi právnym predchodcom žalobcu a žalovanými bola uzatvorená zmluva o splátkovom úvere, na základe ktorej právny predchodca žalobcu poskytol žalovaným úver vo výške 85.000,- Sk (2.821,48 eur). Žalovaní svoj zmluvný záväzok splácať úver riadne a včas nesplnili.

V časti istiny 3.437,12 eur žalovaní tvrdenia žalobcu nerozporovali, sporné nebolo ani to, že v dôsledku neplnenia zmluvných povinností žalovanými žalobca vyhlásil mimoriadnu splatnosť úveru k 11. 08. 2013. Žalobca sa v konaní domáha zaplatenia splátok splatných od 20. 11. 2010 do 20. 11. 2017 v počte 85, v celkovej sume 4.493,01 eur (85 x 53,44 eur). Za obdobie od 20. 03. 2011 do 20. 07. 2013 prislúchajú žalobcovi splátky v plnej výške (pozostávajúcej z istiny a úroku) v celkovej sume 1.549,76 eur, t. j. splátky za 29 mesiacov x 53,44 eur. Nevrátené poskytnuté peňažné prostriedky po zosplatnení úveru predstavujú sumu 1.887,36 eur, ktorá suma predstavuje súčet splátok úveru pripadajúcich na istinu, splatných po zosplatnení úveru, t. j. od 20. 08. 2013 do 20. 11. 2017. Súčet uvedených súm (1.549,76 a 1.887,36 eur) činí dlh žalovaných 3.437,12 eur, ktorú sumu súd uložil žalovaným zaplatiť žalobcovi spoločne a nerozdielne, a to vzhľadom na výšku priznaného peňažného plnenia v lehote 30 dní od právoplatnosti rozsudku. V zostávajúcej časti žalovanej istiny vo výške 1.055,89 eur súd žalobu zamietol ako nedôvodnú.

Súd zmluvu uzavretú medzi právnym predchodcom žalobcu a žalovanými posúdil ako spotrebiteľskú zmluvu podľa § 52 Občianskeho zákonníka, keďže boli naplnené všetky jej definičné znaky. V súlade s ust. § 5b zákona č. 250/2007 Z. z., účinného od 01. 05. 2014, súd prihliadal na premlčanie uplatneného nároku. Vzhľadom na skutočnosť, že uplatnený nárok je plnením zo spotrebiteľskej zmluvy, súd pri skúmaní premlčania s poukazom na ust. § 52 ods. 2 Občianskeho zákonníka aplikoval ohľadom dĺžky premlčacej doby občianskoprávnu úpravu, ktorá je priaznivejšia pre žalovaných ako spotrebiteľov. Nárok na peňažné plnenie sa tak v zmysle § 101 Občianskeho zákonníka premlčuje v 3-ročnej premlčacej dobe. Nič na tom nemení skutočnosť, že samotný zmluvný vzťah založený medzi pôvodným veriteľom a žalovanými je tzv. absolútnym obchodno-záväzkovým vzťahom, ktorý sa riadi režimom Obchodného zákonníka bez ohľadu na povahu zmluvných strán.

Nebolo sporné, že pôvodný veriteľ a žalovaní si dohodli plnenie v splátkach s tým, že veriteľ bol oprávnený žiadať o zaplatenie celej pohľadávky pre nesplnenie niektorej splátky. V zmysle ust. § 103 Občianskeho zákonníka pre každú zo splátok plyní samostatne premlčacia doba a v prípade, ak sa pre nesplnenie niektorej splátky stane zročným celý dlh, plyní premlčacia doba (ohľadom zvyšku dlhu) odo dňa splatnosti nesplnenej splátky. V danej veci začala plynúť samostatne premlčacia doba pre splátky splatné do 20. 07. 2013 (vrátane), keďže ku dňu 11. 08. 2013 došlo k zosplatneniu úveru, t. j. žalobca sa domáhal zaplatenia celého zvyšku dlhu. Z uvedeného dôvodu sú premlčané splátky splatné od 20. 11. 2010 do 20. 02. 2011, preto súd nepriznal žalobcovi sumu 213,76 eur (4 x 53,44 eur). Premlčacia doba splátky splatnej dňa 20. 11. 2010 uplynula dňa 20. 11. 2013, splátky splatnej dňa 20. 12. 2010 uplynula dňa 20. 12. 2013, splátky splatnej dňa 20. 01. 2011 uplynula dňa 20. 01. 2014 a splátky splatnej dňa 20. 02. 2011 uplynula dňa 20. 02. 2014. Žaloba bola doručená súdu dňa 13. 03. 2014, t. j. po uplynutí 3-ročnej premlčacej doby.

Zostávajúca časť žalovanej istiny vo výške 842,13 eur predstavuje zmluvné úroky po zosplatnení úveru. Zo zákonnej úpravy § 503 ods. 1 až 3 Obchodného zákonníka nevyplýva, že po vyhlásení celého úveru za splatný sa ďalej úročí istina úveru až do zaplatenia (do vrátenia peňažných prostriedkov prislúchajú úroky len v prípade vrátenia peňažných prostriedkov pred dobou splatnosti podľa § 503 ods. 3 Obchodného zákonníka). Veriteľovi patria dohodnuté zmluvné úroky z poskytnutých prostriedkov len do splatnosti dlhu, následne sa dlžník dostáva do omeškania a je povinný platiť iba úroky z omeškania (uznesenie NS SR sp. zn. 4Obo/143/1998). Súd preto žalobu v tejto časti zamietol.

Pokiaľ ide o uplatnené príslušenstvo, z dôvodu, že si žalovaní nesplnili svoju povinnosť riadne a včas, súd žalobcovi priznal úrok z omeškania vo výške 8,5 % ročne z dlžnej sumy 2.428,22 eur (neuhradená istina úveru) od 12. 08. 2013 do zaplatenia a úrok z omeškania z jednotlivých splátok (splatných za obdobie od 20. 03. 2011 do 20. 07. 2013) vo výške 161,10 eur. Súd nepriznal žalobcovi úroky z omeškania zo splátok splatných od 20. 11. 2010 do 20. 02. 2011, keďže žaloba o zaplatenie týchto splátok ako súčasť žalovanej istiny bola zamietnutá z dôvodu premlčania.

O náhrade trov konania súd rozhodol podľa § 142 ods. 2 Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len „O. s. p.“). Úspech žalobcu predstavoval 76,5 % (3.437,12 eur), úspech žalovaných 23,5 % (1.055,89

eur). Čistý úspech žalobcu tak predstavuje 53 %, v ktorom rozsahu súd žalobcovi priznal náhradu trov konania. Trovy konania pozostávali z pomernej náhrady súdneho poplatku zaplateného žalobcom za podanú žalobu vo výške 142,84 eur (53 % zo sumy zaplateného poplatku 269,50 eur). Súd tiež žalobcom priznal náhradu trov právneho zastúpenia za tri úkony právnej služby - prevzatie a príprava zastúpenia, podanie žaloby a účasť na pojednávaní á 161,01 eur, spolu 483,03 eur (§ 10 ods. 1, § 13a ods. 1 písm. a/, c/, d/ vyhlášky MS SR č. 655/2004 Z. z.). Ku každému úkonu súd priznal i paušálnu náhradu hotových výdavkov vo výške 23,03 eur (2 x 8,04 eur za dva úkony z roku 2014 a 1 x 6,95 eur za úkon z roku 2009). V súvislosti s účasťou na pojednávaní súd priznal žalobcovi náhradu cestovného v dôsledku použitia motorového vozidla vo výške 19,54 eur (ako 1 z celkových nákladov 78,16 eur, keďže právny zástupca sa v daný deň na okresnom súde zúčastnil pojednávania v ďalších troch veciach) a náhradu za stratu času vo výške 26,80 eur (1/4 zo sumy 107,20 eur). V zmysle § 18 ods. 3 vyhlášky súd odmenu priznal zvýšenú o 20 % DPH. Trovy právneho zastúpenia tak predstavovali celkom 662,88 eur, z čoho 53 % predstavuje sumu 351,33 eur, ktorú sumu súd žalovaným uložil zaplatiť na účet splnomocneného zástupcu žalobcu.

Proti tomuto rozsudku čo do výroku, ktorým súd žalobný návrh vo zvyšku zamietol, podal žalobca prostredníctvom splnomocneného zástupcu odvolanie, ktorým sa domáhal zmeny napadnutého rozsudku spočívajúcej vo vyhovení jeho návrhu, alternatívne zrušenia napadnutého rozsudku a vrátenia vecí súdu prvého stupňa na ďalšie konanie.

Odvolanie odôvodnil tým, že súd vec nesprávne právne posúdil a nedostatočne zistil skutkový stav. V súvislosti so zamietnutím žalovaného nároku v časti splátok splatných od 20. 11. 2010 do 20. 02. 2011 z dôvodu premlčania žalobca nesúhlasil s aplikáciou ustanovení Občianskeho zákonníka týkajúcich sa premlčacej doby, nakoľko bolo potrebné aplikovať ustanovenia Obchodného zákonníka, keďže ide o zmluvu o úvere, a teda absolútny obchodno-závazkový vzťah, aj napriek tomu, že jednou zo zmluvných strán je spotrebiteľ. Keďže na vec je potrebné aplikovať Obchodný zákonník, nevidí dôvod prečo mu nebol priznaný nárok na splátky splatné od 20. 11. 2010 do 20. 02. 2011, keďže žalobný návrh bol podaný dňa 13. 03. 2014, teda k uvedenému dátumu nie je vo štvorročnej premlčacej dobe premlčaná ani jedna z uvedených splátok.

Žalobca nesúhlasil ani s aplikáciou ust. § 5b zákona č. 250/2007 Z. z., ktoré nadobudlo účinnosť až dňa 01. 05. 2014. Aplikáciou uvedeného ustanovenia na prebiehajúce súdne konania bez ohľadu na to, za akého právneho stavu došlo k podaniu návrhu na začatie konania, došlo podľa neho k zotretiu princípu právnej istoty ako jedného zo znakov právneho štátu, ktorého súčasťou je aj požiadavka predvídateľnosti konania orgánov verejnej moci a závažnému zásahu do jeho majetkových práv.

Žalobca nakoniec nesúhlasil ani s nepriznaním riadneho úroku zo splátok splatných od 20. 08. 2013 do 20. 11. 2017. Mal zato, že súd s vyhlásením predčasnej splatnosti spája účinky, ktoré by nastali v prípade ukončenia zmluvy odstúpením v zmysle všeobecných zákonných ustanovení Obchodného zákonníka, avšak na daný prípad treba aplikovať osobitné ustanovenia týkajúce sa úverovej zmluvy. Neplnením povinností žalovaných uhrádzať splátky riadne a včas žalobca pristúpil k vyhláseniu mimoriadnej splatnosti, tzn. splátky, ktoré dovtedy neboli splatné sa stali predčasne splatnými. Uvedené však nemá vplyv na jeho nárok na odplatu v podobe riadnych úrokov dohodnutých v zmluve v zmysle § 497 Obchodného zákonníka. Skutočnosť, že má nárok na riadne úroky aj po zosplatnení úveru možno odvodiť z ust. § 503 ods. 3, § 505 Obchodného zákonníka. V súvislosti s odstúpením veriteľa od úverovej zmluvy vzniká špecifická situácia z dôvodu, že napriek odstúpeniu od zmluvy naďalej trvá záväzok dlžníka vrátiť poskytnuté peňažné prostriedky a zaplatiť úrok. V danom prípade bolo jednoznačne preukázané, že žalovaní sa zaviazali k úhrade jednotlivých splátok v zmluve určených termínoch, čo nedodrжали, preto sa dňom nasledujúcim po splatnosti splátok dostali do omeškania a jemu vznikol nárok na úrok z omeškania zo sumy splátky.

Žalovaní 1/, 2/ sa k odvolaniu žalobcu nevyjadrili.

Dňa 03. 11. 2014 bolo odvolaciemu súdu prostredníctvom Okresného súdu Liptovský Mikuláš doručené oznámenie o vstupe občianskeho združenia VŠEOBECNÁ OCHRANA PRÁV SPOTREBITEĽOV, Bratislava, do konania ako vedľajšieho účastníka na strane žalovaných. Oznámenie o vstupe vedľajšieho účastníka bolo následne zo strany Krajského súdu v Žiline zaslané splnomocnenému zástupcovi žalobcu i žalovaným s tým, aby oznámili svoje stanovisko k oznámenému vstupu v lehote 5 dní. Žalovaných súd zároveň vyzval, aby v lehote 5 dní od doručenia výzvy oznámili, či so vstupom uvedeného združenia do konania ako vedľajšieho účastníka na ich strane súhlasia s tým, že ak svoj súhlas so vstupom vedľajšieho účastníka do konania neoznámia, súd bude vychádzať z predpokladu, že so vstupom uvedeného

združenia do konania ako vedľajšieho účastníka na ich strane nesúhlasia. Výzva bola žalovanej 1/ riadne doručená dňa 21. 05. 2015, žalovanému 2/ náhradným spôsobom podľa § 47 ods. 2 O. s. p. dňa 11. 06. 2015, žalovaní na výzvu súdu nereagovali a svoj súhlas so vstupom občianskeho združenia ako vedľajšieho účastníka na ich strane neoznámili. Žalobca podaním doručeným odvolaciu súdu dňa 05. 06. 2015 vzniesol námietku prípustnosti vedľajšieho účastníctva s poukazom na ust. § 93 ods. 2, 3 O. s. p. z dôvodu nepreukázania súhlasu žalovaných.

Podľa § 93 ods. 1 až 3 O. s. p. účinného do 31. 12. 2014 ako vedľajší účastník môže sa popri navrhovateľovi alebo odporcovi zúčastniť konania ten, kto má právny záujem na jeho výsledku, pokiaľ nejde o konanie o rozvod, neplatnosť manželstva alebo určenie, či tu manželstvo je alebo nie je. Ako vedľajší účastník sa môže popri navrhovateľovi alebo odporcovi zúčastniť konania aj právnická osoba, ktorej predmetom činnosti je ochrana práv podľa osobitného predpisu. Do konania vstúpi buď z vlastného podnetu alebo na výzvu niektorého z účastníkov urobenú prostredníctvom súdu. O prípustnosti vedľajšieho účastníctva súd rozhodne len na návrh.

Podľa § 93 ods. 3 vety druhej a tretej O. s. p. účinného do 01. 01. 2015 ak ako vedľajší účastník vstupuje do konania z vlastného podnetu právnická osoba založená alebo zriadená na ochranu spotrebiteľa podľa osobitného predpisu, súčasťou oznámenia o vstupe musí byť aj súhlas účastníka, popri ktorom sa zúčastňuje na konaní, inak súd na oznámenie o vstupe neprihliada. O prípustnosti vedľajšieho účastníctva súd rozhodne len na návrh.

Podstatnou podmienkou vedľajšieho účastníctva je súhlas (hlavného) účastníka, na strane ktorého vedľajší účastník chce vystupovať. Potreba súhlasu účastníka, ktorý má byť podporovaný vedľajším účastníkom, vyplýva zo samej podstaty a účelu vedľajšieho účastníctva. I keď oznámenie vedľajšieho účastníka o vstupe do konania bolo doručené za účinnosti ust. § 93 O. s. p., ktoré výslovne nepožadovalo súhlas hlavného účastníka s účasťou vedľajšieho účastníka v konaní, nebolo možné z uvedeného ustanovenia žiadnym spôsobom vyvodiť, že by vedľajší účastník mohol v konaní vystupovať napriek nesúhlasu, resp. bez súhlasu účastníka, ktorého chce v konaní podporovať (obdobne rozhodnutie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 3Cdo/188/2012 zo dňa 05. 02. 2013). To znamená, že ani právnická osoba, ktorej predmetom činnosti je ochrana práv podľa osobitného predpisu, nemôže do konania vstúpiť proti vôli hlavného účastníka, ktorého chce v konaní podporovať, ako to nakoniec upravuje v súčasnosti účinné ust. § 93 O. s. p.

Vzhľadom na uvedené skutočnosti, nakoľko žalovaní so vstupom vedľajšieho účastníka do konania na ich strane nesúhlasili, odvolací súd podľa § 93 ods. 3 O. s. p. v platnom znení vstup vedľajšieho účastníka do konania na strane žalovaných nepripustil.

Krajský súd, ako súd odvolací (§ 10 ods. 1 O. s. p.), následne po zistení, že odvolanie bolo podané včas účastníkom konania (§ 204 ods. 1, § 201 O. s. p.), proti rozhodnutiu, ktoré možno napadnúť týmto opravným prostriedkom (§ 201 O. s. p.), pričom podanie opravného prostriedku nie je vylúčené ust. § 202 O. s. p., bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 214 ods. 2, § 156 ods. 3 O. s. p.) preskúmal rozhodnutie v napadnutom rozsahu a z dôvodov uvedených v odvolaní (§ 212 ods. 1 O. s. p.) a rozsudok okresného súdu v napadnutom výroku, ktorým súd žalobu vo zvyšnej časti zamietol a vo výroku o trovách konania ako vecne správny potvrdil (§ 219 ods. 1 O. s. p.).

Odvolací súd po preskúmaní napadnutého rozsudku i konania, ktoré mu predchádzalo, dospel k záveru, že okresný súd v prejednávanej veci zistil skutkový stav v rozsahu potrebnom na zistenie rozhodujúcich skutočností, na podklade vykonaného dokazovania dospel k správnym skutkovým záverom a prejednanú vec aj správne právne posúdil. Nakoľko i odôvodnenie písomného vyhotovenia napadnutého rozsudku je vyčerpávajúce a zodpovedá kritériám uvedeným v ust. § 157 ods. 2 O. s. p., odvolací súd podľa § 219 ods. 2 O. s. p. konštatuje správnosť týchto dôvodov a v podstatných bodoch na ne odkazuje. Zo strany žalobcu neboli v priebehu odvolacieho konania tvrdené také skutočnosti, s ktorými by sa nevysporiadal už súd prvého stupňa v dôvodoch napadnutého rozhodnutia.

V súvislosti s odvolacími námietkami žalobcu odvolací súd uvádza, že v konaní nebolo sporným, že právny vzťah medzi právnym predchodcom žalobcu a žalovanými 1/, 2/, založený zmluvou o splátkovom úvere č. 0333844623 zo dňa 13. 12. 2007, je právnym vzťahom zo spotrebiteľskej zmluvy. Z uvedenej zmluvy o úvere je zrejmé, že ide o typickú spotrebiteľskú zmluvu v zmysle zákona č. 258/2001 Z. z., v rámci ktorej mali žalovaní (ktorí neboli podnikateľmi a úver nebrali za účelom podnikania

či výkonu povolania) postavenie spotrebiteľov a Slovenská sporiteľňa, a. s. (ako finančná inštitúcia poskytujúca, mimo iných služieb, úvery) postavenie dodávateľa. I keď ust. § 52 ods. 1 Občianskeho zákonníka účinného v čase uzatvorenia zmluvy medzi spotrebiteľské zmluvy zaraďovalo len kúpnu zmluvu, zmluvu o dielo a iné odplatné zmluvy upravené v ôsmej časti tohto zákona a zmluvu podľa § 55 Občianskeho zákonníka, ak zmluvnými stranami sú na jednej strane dodávateľ a na druhej strane spotrebiteľ, ktorý nemohol individuálne ovplyvniť obsah dodávateľom vopred pripraveného návrhu na uzavretie zmluvy, zákon č. 250/2007 Z. z. v znení účinnom ku dňu uzavretia zmluvy v ust. § 3 ods. 3 medzi spotrebiteľské zmluvy zaraďoval všetky zmluvy uzavreté podľa Občianskeho zákonníka alebo Obchodného zákonníka, ako aj všetky iné zmluvy, ktorých charakteristickým znakom je, že sa uzatvárajú vo viacerých prípadoch, a je obvyklé, že spotrebiteľ obsah zmluvy podstatným spôsobom neovplyvňuje; s tým, že aj na spotrebiteľské zmluvy, ktoré neboli uzavreté podľa Občianskeho zákonníka sa primerane použijú ustanovenia Občianskeho zákonníka. Z uvedeného dôvodu bolo potrebné na právny vzťah medzi žalobcom (resp. jeho právnym predchodcom) a žalovanými 1/, 2/ aplikovať ustanovenia, ktoré upravujú právne vzťahy spotrebiteľského charakteru, predovšetkým príslušné ustanovenia zákona č. 258/2001 Z. z., zákona č. 250/2007 Z. z. a prostredníctvom neho (§ 3 ods. 3) aj ustanovenia Občianskeho zákonníka o spotrebiteľských zmluvách.

V nadväznosti na uvedené považuje odvolací súd odvoláciu námietku žalobcu spočívajúcu v nesprávnej aplikácii ustanovení Občianskeho zákonníka pri posudzovaní premlčania uplatneného nároku za nedôvodnú. V oblasti ochrany spotrebiteľa, teda aj finančného spotrebiteľa, Európska únia prijala viaceré smernice, ktoré smerujú k ochrane spotrebiteľa, pričom prevažnú väčšinu smerníc Slovenská republika preniesla do svojej legislatívy už pred vstupom do Európskej únie (napríklad zákon č. 258/2001 Z. z. o spotrebiteľských úveroch). Zmyslom zavedenia osobitnej úpravy spotrebiteľských zmlúv do právnej úpravy bola zvýšená ochrana slabšieho účastníka záväzkových vzťahov, ktoré vznikajú pri predaji tovaru alebo pri poskytovaní služieb. Aj keď ustanovenie § 261 ods. 6 Obchodného zákonníka výslovne uvádza, že právne vzťahy z absolútnych obchodov sa spravujú Obchodným zákonníkom bez ohľadu na povahu účastníkov, prostredníctvom ustanovenia § 3 ods. 3 zákona č. 250/2007 Z. z. a následne i § 52 ods. 1 Občianskeho zákonníka došlo k rozdeleniu obchodno-právnych vzťahov aj na ďalšiu kategóriu, ktorú predstavujú vzťahy medzi podnikateľom (ako dodávateľom) a spotrebiteľom. Spotrebiteľskou zmluvou je pritom akákoľvek súkromnoprávna zmluva, ktorá sa vyznačuje definičnými znakmi uvedenými v § 52 ods. 1 Občianskeho zákonníka a v Smernici 93/13/EHS bez ohľadu na to, či je upravená Občianskym zákonníkom, Obchodným zákonníkom alebo iným osobitným zákonom. Rovnaká úprava, ako už bolo vyššie uvedené, vyplývala aj z ust. § 3 ods. 3 zákona č. 250/2007 Z. z. účinného v čase uzavretia zmluvy medzi právnym predchodcom žalobcu a žalovanými. Zákon č. 250/2007 Z. z. s účinnosťou od 01. 01. 2008 následne nahradil ustanovenie § 52 Občianskeho zákonníka novým znením. Prechodné ustanovenie, ktoré zavádza nepravú spätnú pôsobnosť tohto zákona, je obsiahnuté v ustanovení § 879j Občianskeho zákonníka. Vzhľadom na uvedené, aj keď má úverová zmluva nesporne charakter absolútneho obchodu, je potrebné na otázku premlčania, vzhľadom na spotrebiteľský charakter zmluvy a súčasnú súdnu prax, aplikovať ustanovenia Občianskeho zákonníka. I keď súdna prax vo vzťahu k aplikácii Občianskeho či Obchodného zákonníka na premlčanie pri spotrebiteľských vzťahoch nebola jednotná (ako je to zrejme i z napadnutého rozsudku súdu prvého stupňa a odvolania žalobcu), je potrebné túto v súčasnosti posudzovať aj v kontexte s aktuálnym znením ust. § 52 ods. 2 Občianskeho zákonníka. Novela Občianskeho zákonníka vykonaná zákonom č. 102/2014 Z. z. definitívne expressis verbis vyriešila výkladové rozdiely, na ktoré sa odvoláva navrhovateľ (doplnením ust. § 52 ods. 2 Občianskeho zákonníka) tak, že na všetky právne vzťahy, v ktorých účastníkom je spotrebiteľ, sa vždy prednostne použijú ustanovenia Občianskeho zákonníka, aj keď by sa inak mali použiť normy obchodného práva. Cieľom prijatia uvedenej právnej normy bolo odstránenie výkladových problémov v otázke použitia Občianskeho alebo Obchodného zákonníka na spotrebiteľské vzťahy, a vzťahy s nimi súvisiace. Vzhľadom na uvedené skutočnosti nevidel odvolací súd v súčasnosti dôvod nepostupovať v súlade s tou doterajšou súdnou praxou, v zmysle ktorej vychádzajúc zo znenia § 52 ods. 2 Občianskeho zákonníka účinného do 31. 03. 2015, je potrebné otázku premlčania v spotrebiteľských vzťahoch posudzovať podľa Občianskeho zákonníka. Správne preto súd prvého stupňa na premlčanie nárokov uplatnených žalobcom v tomto konaní aplikoval ust. § 100, § 101 Občianskeho zákonníka.

Vychádzajúc z uvedeného, pri splátkach úveru, splatných do vyhlásenia mimoriadnej splatnosti, začala plynúť trojročná premlčacia doba dňom nasledujúcim po ich splatnosti, t. j. pri splátke splatnej dňa 20. 11. 2010 dňom 21. 11. 2010, pri splátke splatnej dňa 20. 12. 2010 dňom 21. 12. 2010, pri splátke splatnej dňa 20. 01. 2011 dňom 21. 01. 2011, pri splátke splatnej dňa 20. 02. 2011 dňom 21. 02. 2011 a skončila uplynutím troch rokov od tohto dátumu, t. j. podľa poradia jednotlivých splátok dňa 21.

11. 2013, 21. 12. 2013, 21. 01. 2014 a 21. 02. 2014. Pokiaľ bol návrh žalobcu podaný na súde až dňa 13. 03. 2014, došlo k premlčaniu uvedených splátok ešte pred podaním návrhu, ako to správne konštatoval i súd prvého stupňa. Napriek tomu, že okresný súd pochybil, keď v odôvodnení napadnutého rozsudku konštatoval, že premlčacia doba jednotlivých splátok uplynula o deň skôr (t. j. dvadsiateho dňa toho - ktorého mesiaca), nemá uvedené pochybenie vplyv na vecnú správnosť rozhodnutia, keďže k premlčaniu splátok, ktoré súd prvého stupňa zamietol pre premlčanie, skutočne došlo ešte pred podaním návrhu.

Ako nedôvodnú odvolací súd vyhodnotil i odvoláciu námietku žalobcu spočívajúcu v porušení rovnosti účastníkov konania zo strany súdu prvého stupňa v súvislosti so zamietnutím návrhu z dôvodu premlčania, napriek tomu, že žalovaní námietku premlčania nevzniesli. V tejto súvislosti odvolací súd (rovnako ako súd prvého stupňa) poukazuje na to, že s účinnosťou od 1. mája 2014 bolo do zákona č. 250/2007 Z. z. zavedené ustanovenie § 5b, podľa ktorého orgán rozhodujúci o nárokoch zo spotrebiteľskej zmluvy prihliada aj bez návrhu na nemožnosť uplatnenia práva, na oslabenie nároku dodávateľa voči spotrebiteľovi, vrátane jeho premlčania alebo na inú zákonnú prekážku alebo zákonný dôvod, ktoré bránia uplatniť alebo priznať plnenie predávajúceho voči spotrebiteľovi, aj keď by inak bolo potrebné, aby sa spotrebiteľ týchto skutočností dovoľával. Predmetným ustanovením § 5b zákona č. 250/2007 Z. z. bola súdu zakotvená povinnosť v konaniach, v ktorých je uplatnený nárok zo spotrebiteľskej zmluvy voči spotrebiteľovi, prihliadať na premlčanie nároku ex offo - z úradnej povinnosti. Ide o výnimku z ustanovenia § 100 ods. 1 druhá veta Občianskeho zákonníka, podľa ktorého na premlčanie súd prihliadne len na námietku dlžníka. V spotrebiteľských veciach preto aj bez toho, aby sa spotrebiteľ dovoľal premlčania voči nemu uplatneného nároku, má súd povinnosť skúmať, či nárok nie je premlčaný a ak dospeje k záveru, že premlčaný je, musí na túto skutočnosť prihliadnúť a žalobcovi nárok nepriznať. Napriek tomu, že samotné premlčanie má hmotnoprávny charakter, ust. § 5b zákona č. 250/2007 Z. z. má procesnú povahu vyplývajúcu z jeho znenia, keď toto ustanovenie normuje predovšetkým procesnú činnosť orgánu rozhodujúceho o nároku zo spotrebiteľskej zmluvy. Keďže ide o procesné ustanovenie, v prípade absencie prechodného ustanovenia platí, že súd postupuje podľa právneho stavu účinného v čase rozhodovania súdu. Vzhľadom na skutočnosť, že v čase rozhodovania súdu prvého stupňa už ust. § 5b zák. č. 250/2007 Z. z. bolo účinné, súd prvého stupňa bol povinný aplikovať ho vo všetkých prebiehajúcich konaniach, vrátane súdnych konaní začatých pred jeho účinnosťou, t. j. pred 01. 05. 2014, akým je aj konanie v prejednávanej veci.

Správne sú nakoniec aj úvahy súdu prvého stupňa, pokiaľ žalobcovi nepriznal úroky z úveru po jeho zosplatnení, a to aj so zreteľom na ustálenú súdnu prax. Záver, že dohodnuté úroky z poskytnutých prostriedkov patria len do splatnosti dlhu konštatoval už Najvyšší súd Slovenskej republiky v rozhodnutí sp. zn. 4 Obo 143/1998. Tento záver Najvyššieho súdu SR (z ktorého vychádza i doterajšia súdna prax) je logický, pretože v opačnom prípade by na ťarchu spotrebiteľa dochádzalo k dvojnásobnému zaťažaniu, a to jednak v podobe úrokov z úveru, ako aj úrokov z omeškania, čo by spôsobovalo značnú nerovnováhu vo vzťahoch medzi účastníkmi spotrebiteľského vzťahu. V tejto súvislosti odvolací súd poukazuje tiež na to, že vyhlásenie mimoriadnej splatnosti vykonané žalobcom v predmetnej veci a jeho právne dôsledky je potrebné posudzovať aj v zmysle § 54 ods. 1, 2 Občianskeho zákonníka, v zmysle ktorého je potrebné v spotrebiteľských veciach aplikovať vždy ten výklad obsahu spotrebiteľských zmlúv a zákonnú úpravu, ktorá je pre spotrebiteľa výhodnejšia. Súd prvého stupňa túto situáciu v odôvodnení svojho rozhodnutia vyhodnotil správne a v závislosti od toho rozhodol o nároku uplatnenom žalobcom.

Na základe uvedených skutočností odvolací súd, stotožniac sa so závermi okresného súdu, rozsudok súdu prvého stupňa v napadnutej časti, vrátane výroku o trovách konania, ktorý nebol osobitne napadnutý odvolaním, podľa § 219 ods. 1 O. s. p. ako vecne správny potvrdil.

Vo zvyšnej časti, ktorá nebola odvolaním žalobcu napadnutá, ponechal odvolací súd rozsudok okresného súdu nedotknutý.

O trovách odvolacieho konania rozhodol odvolací súd podľa § 224 ods. 1, § 142 ods. 1 O. s. p. Úspešnými účastníkmi odvolacieho konania boli žalovaní 1/, 2/, ktorí si však náhradu trov odvolacieho konania postupom podľa § 151 ods. 1 O. s. p. neuplatnili, preto im súd náhradu trov odvolacieho konania nepriznal.

Toto rozhodnutie odvolacieho súdu bolo prijaté hlasovaním v senáte pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku odvolanie nie je prípustné.